

Sygn. akt III KO 76/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **Z.B.**

skazanego z art. 148 § 1 d.k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 września 2017 r.,

kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 czerwca 1997 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającego wyrok Sądu Wojewódzkiego w [...].

z dnia 7 lutego 1996 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej

bezzasadności

UZASADNIENIE

Sąd Wojewódzki w [...], wyrokiem z dnia 7 lutego 1996 r., sygn. akt II K (...), uznał Z.B. za winnego dwóch przestępstw z art. 148 § 1 d.k.k. i za każde z nich wymierzył mu karę śmierci, orzekając też pozbawienie oskarżonego praw publicznych na zawsze. Orzeczeniem tym skazano nadto oskarżonego za przestępstwo z art. 203 § 1 w zw. z art. 58 i art. 60 § 1 d.k.k., za co wymierzono mu kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 300 zł grzywny, zaś jako łączną karę zasadniczą wymierzono karę śmierci, a jako łączną karę dodatkową - pozbawienie praw publicznych na zawsze.

Wyrok ten, zaskarżony przez obrońcę oskarżonego, został zmieniony przez Sąd Apelacyjny w (...), który wyrokiem z dnia 11 czerwca 1997 r., sygn. akt II AKa (...), w miejsce kar śmierci wymierzył oskarżonemu kary jednostkowe dożywotniego pozbawienia wolności, w miejsce zaś kar dodatkowych pozbawienia praw publicznych na zawsze, orzekł pozbawienie praw publicznych na okresy po 10 lat, nadto wyeliminował ustalenie o dokonaniu przez oskarżonego kradzieży w warunkach przestępstwa ciągłego i wymierzył mu kary łączne dożywotniego pozbawienia wolności i pozbawienia praw publicznych na 10 lat. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał zaś w mocy.

Sąd Najwyższy, wyrokiem (w poprzednio obowiązującym stanie prawnym) z dnia 15 czerwca 1999 r., III KKN 286/98, oddalił kasację wniesioną przez obrońcę Z.B. jako oczywiście bezzasadną.

Skazany starał się doprowadzić do podważenia prawomocnego skazania w drodze wznowienia postępowania. Złożony przez jego obrońcę wniosek o wznowienie został oddalony przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 16 marca 2016 r., III KO 101/15. Wobec sygnalizacji zaistnienia też bezwzględnej przyczyny uchylecia wyroku, stwierdzono w powyższym postanowieniu brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu. Natomiast zarządzeniem z dnia 20 października 2016 r., III KO 42/16, Przewodniczący III Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego, na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 120 § 2 k.p.k., odmówił przyjęcia kolejnego, osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania. Kolejny raz brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu Sąd Najwyższy stwierdził postanowieniem z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 70/16.

Wreszcie, Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 21 marca 2017 r., III KO 119/16 odmówił przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności. Po rozpoznaniu zażalenia na tę decyzję, Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 23 maja 2017 r., III KO 119/16, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Pismem z dnia 24 lipca 2017 r. Z.B. wniósł kolejny raz o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) wskazanym na wstępie, podnosząc – na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. i art. 544 § 2 k.p.k. - jako przesłankę utratę mocy lub zmianę przepisu

prawnego w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, stanowiącego podstawę skazania oraz domagając się wznowienia postępowania – w oparciu o art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. i art. 544 § 2 k.p.k. – ze względu na rozstrzygnięcie organu międzynarodowego, działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, aby „orzeczono karę zgodnie z procedurami obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa”.

W uzasadnieniu wniosku skarżący, odwołując się do treści noweli do kodeksu karnego z 1969 r. z dnia 12 lipca 1995 r., która weszła w życie w dniu 20 listopada 1995 r. (Dz.U. Nr 95, poz. 475), na mocy której do katalogu kar zasadniczych dodano karę dożywotniego pozbawienia wolności, jak i do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary oraz zakazie działania ustawy wstecz i aktów prawa międzynarodowego, zakwestionował wymierzoną mu przez Sąd Wojewódzki w [...]. karę śmierci. Podniósł również, że z niezrozumiałych względów musiał oczekiwać na wykonanie kary śmierci, co było niehumanitarne, czym naruszono międzynarodowe konwencje chroniące prawa człowieka, ratyfikowane przez Polskę. Podniósł również, że nieprawidłowo nie nadano biegu procedurze ułaskawieniowej oraz że jeden z sędziów przetrzymywał akta jego sprawy, nadto że uzasadnienie wyroku, którym wymierzono mu karę śmierci nie zostało podpisane przez wszystkich sędziów. Zakwestionował też wydanie zarządzenia o przyjęciu apelacji poprzez „przywłaszczenie funkcji prezesa sądu” przez jednego z członków składu Sądu wydającego wyrok w jego sprawie w pierwszej instancji, co stanowić miało zaprzeczenie niezawisłości sędziowskiej, a przy tym sędzia ten wydawał wszystkie zarządzenia w sprawie. Wnioskodawca podważa również zamianę kar, której dokonał Sąd Apelacyjny w (...), o której mowa była na wstępie, a także wyeliminowanie działania w warunkach przestępstwa ciągłego, z drugiej zaś strony kwestionował niezastosowanie przywołanej wcześniej nowelizacji kodeksu karnego z 1969 r. już przez Sąd Wojewódzki w [...]. Wreszcie Z.B. wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu dla sporządzenia i wniesienia wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Od razu podkreślić należy, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i przysługuje od prawomocnego wyroku. Do wznowienia postępowania dojść może jedynie w oparciu o ściśle prawem określone podstawy, które zostały wyliczone w art. 540, 540 a, 540 b i art. 542 § 3 k.p.k. Zgodnie z treścią przepisu art. 545 § 3 k.p.k. osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega wstępnej kontroli także w zakresie jego treści. W razie zaś stwierdzenia, że treść takiego wniosku świadczy o jego oczywistej bezzasadności, pismo procesowe nie podlega w ogóle procedurze uzupełnienia jego braków formalnych, także polegających na niesporządzeniu i niepodpisaniu wniosku przez podmiot profesjonalny.

W orzecznictwie zasadnie podnosi się, że oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna na pierwszy rzut oka, jest niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, LEX nr 1812335). Wskazuje się również, że treść wniosku o wznowienie postępowania, przesądzająca o jego oczywistej bezzasadności w myśl regulacji art. 545 § 3 k.p.k., to taka, która w istocie nie daje żadnych obiektywnych przesłanek do merytorycznego badania podstaw wznowienia, określonych przepisami prawa procesowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2016 r., V KO 39/16, LEX nr 2071609). Oczywista bezzasadność omawianego wniosku wynikać może również z faktu, że nie wskazano w nim w ogóle na podstawy wznowienia przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie podano jakiejkolwiek podstawy wznowienia postępowania, ograniczając się do postulowania przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej (zob. np. przywołane wcześniej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r.).

Wracając na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić trzeba, że wniosek Z.B. ocenić należało właśnie jako oczywiście bezzasadny w powyżej wskazanym rozumieniu. Skarżący nie podnosi bowiem tego rodzaju okoliczności, które mogłyby stanowić podstawę wznowienia postępowania. Wniosek skazanego sprowadza się do negowania treści prawomocnego wyroku, jak też pomijania ważkich okoliczności związanych z procedowaniem Sądu Apelacyjnego w (...). Skarżący pomija również

to, że okoliczności związane z zastosowaniem przez Sąd Apelacyjny w (...) nowelizacji do kodeksu karnego z dnia 12 lipca 1995 r., zostały już przeanalizowane w przywołanych postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 2016 r. (III KO 101/15) i z dnia 21 marca 2017 r. (III KO 119/16). Również i z tego więc względu, omawiany wniosek jest oczywiście bezzasadny, bo za taki niewątpliwie uznać trzeba wniosek podnoszący kolejny raz okoliczności, które były już uprzednio rozważane.

Mając to wszystko na uwadze, złożony przez skazanego wniosek o wznowienie postępowania musi być uznany za bezzasadny w oczywistym stopniu. Nie wskazuje on bowiem na jakąkolwiek argumentację, która mogłaby być rozpatrywana na płaszczyźnie podstaw wznowienia postępowania powołanych na wstępie tych rozważań. W konsekwencji nie wchodzi w rachubę wyznaczenie skazanemu obrońcy celem sporządzenia i podpisania takiego wniosku.

Z tych też względów orzeczono, jak na wstępie.